

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Hrušeň planá (polnička)

VY_52_INOVACE_103

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor (předmět): Praktika z přírodopisu

Ročník: 6., 7.

Hrušeň planá, polnička – Pyrus pyraeaster L.

Strom většinou menší, 5 – 15 m vysoký, výjimečně až 20 m, s rovným, na suchých stanovištích nakloněným a zakřiveným, někdy téměř keřovitým kmenem. Koruna u starších stromů štíhlá, kuželovitá a značně do výšky protažená, řidčeji oválně klenutá nebo široce rozložitá. Dožívá se 200 let a průměr kmene dosahuje 1 m.

Kůra tmavohnědě černavá, podélně a příčně jemně rozpraskaná a šupinatá.

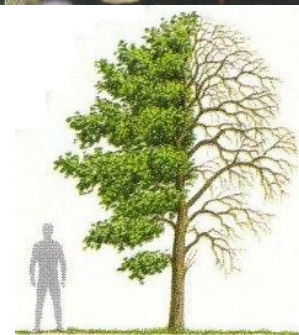
Pupeny podlouhlé, kolem 5 mm dlouhé, hnědavé.

Listy jednoduché, dlouze řapíkaté, okrouhle eliptické, 3- 7 cm dlouhé, zubaté nebo velice jemně pilovité, ve spodní třetině čepele celokrajné, na líci lehce lesklé a svěže zelené.

Květy vyrůstají v chocholících, jednotlivé květy jsou až 4cm široké, korunní lístky zářivě bílé, kališní lístky bledě zelené, čnělky volné.

Plody 2 až 3 cm dlouhé, baňkovité nebo spíše kolovité malvice na 1 až 4 cm dlouhé stopce, barvy žluté a tmavší, semena v jádřinci jsou 1 – 8 mm dlouhé.

Kořenový systém dobře vyvinutý.

Ekologie

Světlo milný druh snášející sucho, rostoucí na teplejších stanovištích bohatých živinami. Nejčastěji obsazuje pláště lužních lesů, vyskytuje se na lesostepích, výslunných křovinatých stráních nebo v teplomilných doubravách. Velmi často jsou to jen zplanělé exempláře. Není zdaleka tak odolná vůči zimě jako jabloň.

Význam

V době květu je to dekorativní dřevina. Poskytuje potravu ptákům a zvěři. Dřevo je pevné, trvanlivé, s oblibou používané k řezbářství, na držadla, hoblíky apod. Vyráběl se z ní kvalitní nábytek, pravítka a příložníky. Planá hrušeň je nezbytná roubovací podnož ovocných sort.

Rozšíření

Areál sahá ze západní a jižní Evropy přes Malou Asii až po Kavkaz. Na našem území je divoká hrušeň zastoupená zejména v Českém krasu a na jižní Moravě, jako součást lesostepních křovinatých strání a světlých lesů, místy vystupuje i do teplejších pahorkatin.

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- ovocné stromy a keře

1) Doplň jména vyobrazených plodů ovocných stromů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

.....

2) Přiřaď:

jabloň lesní

malvice

švestka obecná

třešeň ptačí

peckovice

višeň obecná

3) Doplň - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

a) hrušeň planá

b) švestka obecná

c) jabloň lesní

A) poskytuje včelí pastvu a potravu ptákům a zvěři, dřevo nacházelo uplatnění ve stolařství a řezbářství pro tvrdost a pevnost

B) vyráběl se z ní kvalitní nábytek, pravítka a příložníky, tento typ ovocného stromu je nezbytná roubovací podnož ovocných sort

C) využívá se především v řezbářství a soustružnictví, případně jako palivo, plody se konzumují syrové, konzervované mražením nebo kompotované, vyrábí se z nich povidla, suší se nebo se z nich vyrábí destilovaný alkoholický nápoj

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- ovocné stromy a keře

1) Doplň jména vyobrazených plodů ovocných stromů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

hrušeň planá

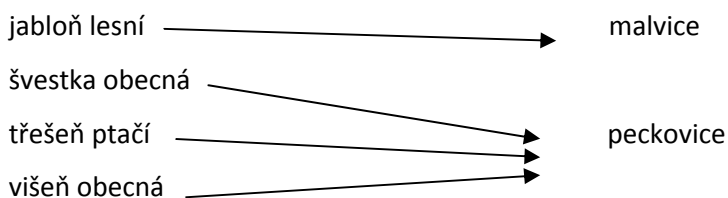

švestka obecná

slivoň trnitá

2) Přiřaď:

3) Doplň - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

a) hrušeň planá

B) vyráběl se z ní kvalitní nábytek, pravítka a příložníky. Tento typ ovocného stromu je nezbytná roubovací podnož ovocných sort

b) švestka obecná

C) využívá se především v řezbářství a soustružnictví, případně jako palivo, plody se konzumují syrové, konzervované mražením nebo kompotované, vyrábí se z nich povidla, suší se nebo se z nich vyrábí destilovaný alkoholický nápoj

c) jabloň lesní

A) poskytuje včelí pastvu a potravu ptákům a zvěři, dřevo nacházelo uplatnění ve stolařství a řezbářství pro tvrdost a pevnost

Kontrolní otázky pro žáka: (hrušeň planá)

1) Vyber správnou odpověď a podtrhni ji:

- a) hrušeň planá poskytuje potravu ptákům a zvěři
- b) plody hrušně plané jsou jedovaté

2) Vyber nesprávnou odpověď a škrtni ji:

- a) plodem hrušně plané jsou peckovice
- b) plodem hrušně plané jsou malvice

3) Zakroužkuj správnou odpověď:

Planá hrušeň je nezbytná roubovací podnož ovocných sort

ANO

NE

4) Vyber správnou odpověď a podtrhni ji:

- a) dřevo je pevné, trvanlivé, s oblibou používané k řezbářství, na držadla, hoblíky apod., vyráběl se z ní kvalitní nábytek, pravítka a příložníky
- b) dřevo je měkké, křehké, nevhodné k výrobě nábytku

Kontrolní otázky pro žáka – odpovědi: (hrušeň planá)

1) Vyber správnou odpověď a podtrhni ji:

a) hrušeň planá poskytuje potravu ptákům a zvěři

b) plody hrušně plané jsou jedovaté

2) Vyber nesprávnou odpověď a škrtni ji:

~~a) plodem hrušně plané jsou peckovice~~

b) plodem hrušně plané jsou malvice

3) Zakroužkuj správnou odpověď:

Planá hrušeň je nezbytná roubovací podnož ovocných sort

ANO

NE

4) Vyber správnou odpověď a podtrhni ji:

a) dřevo je pevné, trvanlivé, s oblibou používané k řezbářství, na držadla, hoblíky apod., vyráběl se z ní kvalitní nábytek, pravítka a příložníky

b) dřevo je měkké, křehké, nevhodné k výrobě nábytku

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt EU peníze školám Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Metodický list

Název materiálu: **Hrušeň planá, polnička**

Zdroje: COOMBES A.J., STROMY, Vydavatelstvo Osveta, Martin Czech edition, 1996
KREMER B.P., STROMY, Knižní klub ve spolupráci s nakladatelstvím Ikar Praha, 1995
Informační tabule, Mendlova univerzita v Brně, ŠLP Masarykův les Křtiny, arboretum

Druh materiálu: Materiál pro praktickou výuku v arboretu.

Anotace: Materiál je určen k praktické výuce v přírodních podmínkách (v arboretu).

Očekávané výstupy: Vztah k přírodě, její ochraně. Využívání teoretických poznatků v praxi, materiál k pracovním listům.

Klíčová slova: Strom, kůra, pupeny, listy, květy, plody, kořenový systém, ekologie, význam, rozšíření

Autor: ing. Eva Voborná

ZŠ Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35, příspěvková organizace

Datum: 9.10. 2012

Určeno pro: 6.,7. ročník základní školy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Praktika z přírodopisu

Tematický okruh: Stromy - ovocné

